

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ethica Symbolica E Fabularum Umbris In Veritatis Lucem
Varia Ervditione Noviter evoluta**

Pexenfelder, Michael

Monachii, 1675

1. Homo inconstans.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68709](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68709)

Interdum faciem liquidarum imitatus aquarum
Flumen eras : interdum undis contrarius ignis.

Et Maro 4. Georgic.

Verùm ubi correptum manibus, vinclisque tenebis ;
Tum variæ illudent species, atque ora ferarum
Squamosusque draco, & fulva cervice læna :
Aut acrem flammæ sonitum dabit : atque ita vinclis
Excidet, aut in aquas tenues dilapsus abibit.

Cyrene Nympha marina, filio suo Aristæo, luem & internecionem
apum lamentanti, & causam ejus pestis ignoranti, hoc consilium dedit :

Sed quantò ille magis formas se vertet in omnes,
Tantò, gnate, magis contende tenacia vincla,
Donec talis erit mutato corpore, qualem
Videris, incepto tegeter cùm lumina somno.

Adolescens obsecutus parentis monitis, ejusdem ductu penetrat in
speluncam Protei, sub aquis abditam ; offendit somno correptum ; nexi-
bus eum ligat, firmiterque tenet tamdiu, donec is expergefactus, post
assumptas varias figuras, denique rediret in humanam, ederetque ora-
culum : extinctas fuisse apes à Nymphis silvarum, in ultionem Soda-
lis suæ *Eurydices*, quàm ipse conjecisset in fugam tam præcipitem, ut
eurrendi studiò, serpentem non viderit latentem in herba : cujus mor-
su interierit, non sine luctu & planctu miserabili omnium Nympharum,
præsertim conjugis Orphei. Quibus dictis Proteus in mare desiliit, &
Aristæum suspensum reliquit. At non deseruit eum Cyrene mater ; hæc
intellectò oraculò, filium docet, què expianda mors *Eurydices*, & pla-
candæ Nymphæ : erigeret quatuor aras in luco, & octo tauros, toti-
démque juvenas mactaret : aris imponeret : corpora cæsarum pecu-
dum in luco relinqueret, post novem dies reviseret. Quod ubi fecit,
ecce apum examen ingens è putrefactis boum costis evolavit ad proxi-
mam arborem, & racematim è ramis pependit.

Ethica.

I. Nontam multas in formas sese vertit Proteus, ut non plures
excogitari possint explicationes morales. Omitto, quæ de arte magi-
ca, Saltatoria, materia prima, aliisque à doctrina morum remotioribus
sentis, à quibusdam traduntur, per Prothei mutationes significata. Ea
quæ

quæ ad mores pertinent, tam sunt multiplicia, ut mihi illud Horatianum epist. 1. lib. 1. exclamare libeat:

Quò teneam vultus mutantem Protea nodo?

Nemini ignotum est adagium: *Proteo mutabilior*; quod in vafrum & versipellem hominem convenit, ac inconstantem, seque pro tempore vertentem in omnem habitum. (a) Qualem Martialis lib. 2. epig. *ardelionem* appellat, desultorium scilicet, & præcipiti ardore incipientem multa, prosequentem pauca: plurima agendo, agentem nihil. Huic simile proverbium: *Chamaleonte* (palmari animalculo, Pierio teste, contra Plinium) *mutabilior*: affine utrique: *Vertumno inconstantior*. Hic se in *messorem, aratorem, frondatorem, militem, piscatorem*, aliasque formas convertere noverat, ut Ovidius scribit lib. 14. *Metam.* Exprimatur imago hominis instabilis & vagi, qui in nulla sententia permanet, sed arundinea levitate, modò in hanc, modò in illam partem impellitur, incogitans, imprudens, malè sanus: repentiè laudat, quod vituperavit: & ab eo dissentit, cui paulò antè assenserat: citò tristis, citò lætus; mox alter Cato, subitoque histrio: quolibet vento, ut petalon in tectorum culmine, versabilis; jam cum Proteo rotus ardor & ignis; jam merum frigus & aqua, illud unum habens constantiæ, quod semper sit inconstans.

II. (b) *Mythologus* lib. 8. c. 8. per Proteum, virum Prudentiæ virtute, & animorum tractandorum peritiâ præditum intelligit; Ego, inquit, virum fuisse prudentem putaverim, & in conciliandis, conservandisque amicitiiis callidissimum, in temperandis animorum motibus, ac moribus ad omnes rerum eventus cautè formandis, solertem. Quis enim nesciat, nihil magis necessarium esse, vel in administratione civitatum, vel quotidianâ consuetudine, quam varietatem ingenii, quæ confert plurimum ad omnes opportunitates ac rerum vicissitudines? oportet igitur virum prudentem, quoniam non omnes iisdem studiis delectantur ac capiuntur, per varias formas se in hominum amicitiam ingerere, ac variis utri rationibus in Civitatum administrationibus, quoniam alii eventus clementiam, alii severitatem Judicis requirunt. Sic enim Proteum modò fieri ignem, modò aquam intelligendum est: & modò fructiferam arborem, modò crudelem feram propter præmia justitiæ ac supplicia. Hæc ille. Neque hoc ad publicos duntaxat magistratus pertinet, sed privata quoque prudentia servare debet *Scena & Tempori*, rebusque præsentibus se accommodare: quod dicitur *uti foro*, & utcum-

L I

que

(a) *Homo inconstans.* (b) *Vir prudens & politicus.*